

ALTXOR UHARTEA SEMEORDEARENTZAT



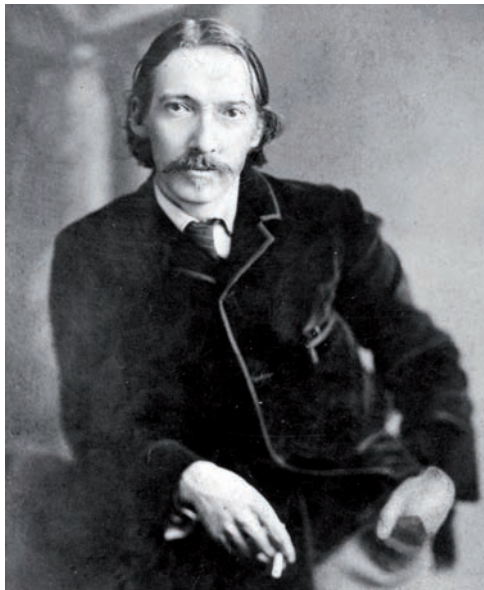
Nagore Irazustabarrena
Uranga

@irazustabarrena

Braemar (Eskozia), 1881. Ameriketan Fanny Van de Grift Osbournerekin ezkondu ondoren eta handik itzuli berri, Robert Louis Stevenson idazle eskoziarrak udako oporrak sorterrian igaro zituen, emaztearekin eta seme-ala-baordeekin batera. Egun euritsu batean, Lloyd Osbourne semeordearekin marrazten ari zela, 12 urteko mutikoak uharte baten mapa egin zuen akuarelaz. Idazleak ezin izan zion istorioak asmatzeko senari eutsi eta mapako hainbat tokiri izena jartzen hasi zen. Semeordeari esan zion altxor bat zegoela uhartean ezkutatuta, Eskeletoaren Uhartea hainbat sekretu gordetzen zituela, gizon bat hantxe abandonatuta utzi zutela...

Biharamunean Stevensonek *Altxor Uhartea*ren lehen ataleko zirriborroa idatzi zuen. Eta hurrengo bi asteetan, egunero beste atal bat idatzi zuen. Kapitulu bakoitza amaitutakoan, senitar-teko berriei ozen irakurtzen zien eta haiek iruzkinak eta iradokizunak egiten zizkioten; horietako asko behin betiko kontakizunean erantsi zituen.

Beste askotan bezala, osasun ahuleki idazlea gaixotu egin zen Braemarren eta, Londresera itzultzean, aitari erakutsi zion eskuizkribua, hark ere iritzia eman zezan. Aitak iradokita erantsi omen zuen, besteak beste, Jim upelean ezkutatuta dagoen pasartea.



Ezkerrean Robert Louis Stevenson (1850-1894) eta, eskuinean, hark egindako Altxor Uharteko mapa. Jatorrizko mapa, nobelaren sorburu izango zena, Lloyd Osbourne semeordearekin batera marraztu zuen.



BEIDECHE LIBRARY

1881eko urriaren 1ean *Young Folks* aldizkarian argitaratu zen istorioaren lehen kapituluak, eta hamazazpi aste geroago azkena. 1883an nobela lehenengo osorik argitaratu zen, liburu moduan; Stevensonen lehen arrakasta izan zen, kritikari eta salmentei dagokienez. Eta *Altxor Uhartea* berehala piraten munduaren paradigma bihurtu zen.

Eragin izugarria izan zuen piratez dugu pertzepzioan. Mapetan X-ez markatutako altxorrak, uharte tropikalak, sorbalan papagaia duten hanka bakarreko

itsasgizonak, piraten anbiguotasun morala...

Lloydek berak eskatu omen zion Stevensoni istorioan emakumerik ez sartzeko eta, ondorioz, Jimen ama da nobelaren agertzen den bakarra. Horrenbestez, beste topiko batzuekin batera, piraten mundua gizonezkoena zela uste izan dugu luzaroan, Pretty Peg, Anne Bonney, Mary Reade, Jeanne de Belleville, Madame Ching eta benetako beste emakumezko pirata askok errealitatea oso bestelakoa zela adierazi arren. ■



Nolakoa zen Manhattan 1609an?

Welikia.org webguneak Manhattan uharteko 1609ko mapan nabigatzeko aukera ematen du, New York hiria izan baino lehen irla nolakoa zen jakin ahal izateko. Hala, bertakoek egun etxe edo lantoki duten lekua duela lau mendeko itxurarekin ikus dezakete. Gainerakook hiriko eraikin eta toki ezagunetara jo dezakegu, europarrak iritsi aurretik nolakoak ziren ikusteko. Gainera, garai hartako

fauna eta landarediari buruzko informazio xehea du mapak. Oraingoz Manhattanekoa soilik dago erabilgarri, baina proiektuaren asmoa da Bronx, Queens, Brooklyn eta Staten Islandeko mapak ere eranstea. Egitasmoaren izenak teknologia berrien kutsua izan arren, lurralde haietan hitz egiten zen jatorrizko lenape hizkuntzako hitza da *welikia*; "gure etxe ona" esan nahi du. ■